

over: stilaan wordt Vijftien Jaar Vuile Mong weer het feest van de vrienden zowel op als voor het podium. Ik hou mijn hart vast voor de Aalsterse Mensen Blaffen, Vlaanderen meest excentrieke stemgeweld op funk-jazz en stoorgeluiden. Het anarcho-imagó van de Aalstenaars moet hen maar redden...

We zoeken maanden achter podia, tribunes, reizende keukens. Zonder resultaat. Dan komen de vrijwilligers met relaties in actie en binnen de week zijn er voorzieningen voor 15 jaar Vieze Gasten, 50 jaar Romain Deconinck en Gentse Feesten tot ongeveer het jaar 2000. Zo gaat dat nu eenmaal. Waar de logica en ratio alle hoop verliezen, slaagt Mong erin stralend te komen vertellen dat het geregeld is. De Vieze Gasten hebben een eigenaardig trekje: hoe meer ze het oneens zijn, hoe meer ze chaotisch bakkeleien en er andere meningen op na houden, hoe meer ze tegengestelde beslissingen uitvoeren, hoe sneller de klus geklaard is. Voor de vooruitziende, op planning en rust gestelde mens is de groep de meest onmogelijke en onhandelbare bende om mee samen te werken. En toch is er die aantrekkelijke dynamiek die altijd weer slachtoffers maakt: wie met de groep meedraait wordt onweersstaanbaar opgenomen in de charme van het oneens zijn en het à l'improviste toch weer tot een goed einde brengen.

De dag voor het feest moet ik wegens ziekte afhaken. Karolien stuurt een kaartje dat ze wel eens afkomt. Van Vuile Mong en de Vieze Gasten hoor ik niets meer. Je kan hen moeilijk kwalijk nemen dat ze alweer nieuwe avonturen aan het beleven zijn...

Een tijdsgeest

De veelbesproken jaren zestig waren in Vlaanderen eerder de jaren zeventig. Ik herinner mij bezettingen van de universiteit bij elke nieuwe legeraankoop en benefietavonden voor Angola, Mozambique, Zimbabwe, Namibië, de Kaapverdische Eilanden en tegen dictators met lijkgeur zoals Franco en nog al te alerte smeerlappen als een Pinochet. Ik herinner mij posters met Baskische gevangenen aan de wurgpaal (!) en beelden van massa's Chilenen, onder wie Victor Jara, gevangen in een voetbalstadion. Begin de jaren zeventig bloeiden de "linkse splinterpartijen" omdat de SP nog niet doorhad dat de jongste generatie kiezers eraan kwam. De emotionaliteit ten aanzien van de Derde Wereld was groot. De leef- en wooncultuur werd gecontesteerd.

In die tijd werden maatschappij-

analyses geschreven door Marianne Van Kerckhoven. Als lid van Het Trojaanse Paard, agit-prop-groep *avant-la-lettre*, was ze de drijvende kracht achter het Kultureel Front, een organisatie die de strijdcultuur voorstond. De Internationale Nieuwe Scène vormde voor de goeemeente het artistieke boegbeeld en was dé grote pleitbezorger voor de Kultureel-Front-groepen naar de overheid toe. Toenmalig Minister van Cultuur Rika De Backer bracht nogal wat warme gevoelens op voor deze jonge theaterturken en daar profiteerden de anderen mee van. In het theaterdecreet werd niet alleen het experimenteel theater (hoe bedoelt u?) maar ook het vormings-theater ingeschreven. Bij Vuile Mong en de Vieze Gasten, jongens die zich weinig van de lange gang door de instellingen aan het hart lieten komen, moet het feest geweest zijn toen ze in '76 een half miljoen subsidie toegewezen kregen.

Een geschiedenis

Hoe dat zo kwam? Mong Rosseel liep een paar jaar sociale school in Gent. In Veurne had hij al in een rock-bandje gespeeld en naar aanleiding van een universitaire bezetting werd in Gent een groepje gevormd dat zich aan rock'n roll begaf op teksten van Guido Van Meir. Mong ging in de Gentse Sleepstraat aan buurtwerk doen en daar startte in '71 de officiële geschiedenis van het Circus van Vuile Mong en de Vieze Gasten. Want het was om de lol te doen en de zich tot het anarchisme bekennde groep kon niets misdoen in de ogen van de eigen achterban: men kon nauwelijks in de maat spelen en theaterambities was het laatste waar de Vieze Gasten mee bezig waren. In die tijd ondernam Walter De Buck nog welgemeende pogingen de stad weer aan het volk te schenken. Rond het Gentse St.-Jacobs organiseerde hij de Gentse Feesten waar in Indische kleding gewikkelde meisjes en langharige jongens de flower-power ten afscheid kusten. Alleen al hun vrijpostigheid waren stad en raadsheren een doorn in het oog. Daar beleefde het Circus van Vuile Mong en de Vieze Gasten zijn doorbraak in 1972. Een liedjesprogramma – met als grootste hits het Van Meirwerk – afgewisseld met politieke sketches vormde het stramien van de voorstellingen waarmee de groep tot '77 rondtrok.

Onder druk van het decreet – één nieuwe productie per seizoen – maakte de groep een volledig nieuw programma: *Ademar, het Vlaamse wonderkind*. Stefaan van den Bremt tekende voor de tekst en had grijs

haar bij het beëindigen van zijn opdracht. De groep had tot dusver kollektief aan programma's gewerkt en klaargeschreven teksten waren voor hen een nieuw fenomeen waarbij iedereen zo zijn bedenkingen had. Toch kwam er elk jaar een nieuw programma: *Bomberskonten* (1978), *De Wild West Revue* (1979), *De Stomme van...* (1980, 150 jaar België), *Alle hens aan dek* (1981), *Zoo is 't* (1982), *Dextrum praecedat* (1983), *Werk zat* (1984), *Soep zonder ballen* (1985) en *L'amour médecin* (1986). Vanaf '78 komt daar elk jaar een nieuw kinderprogramma bij.

Een eigen gezicht

Een evaluatie maken van de artistieke evolutie van Vuile Mong en de Vieze Gasten is naast de kwestie. De groep is een fenomeen met vooral sociale impact en dat is ook altijd de ambitie geweest.

Uiteraard sloot de groep vormelijk aan bij de eclectische stijl van de op een bepaald moment bloeiende Kultureel-Front-groepen. Discussies over de ideologische consequenties van het vorm- en inhoudsprobleem in het theater liet de groep over aan de theoretici van de linkse beweging. De Vieze Gasten zochten geen wetenschappelijke onderbouw voor hun activiteiten. Het vrijzinnige, anarchiserende zit ingebakken in de Vieze Gasten. Voor Mong Rosseel was Savary en Le Grand Magic Circus het grote voorbeeld: provoceren, de draak steken met de burgerlijke moraal. Daarnaast zorgde het brede veld van sociale actie voor de impuls om maatschappijkritiek scherp te formuleren en het publiek aan te zetten tot solidariseren of tot sociaal verzet.

Vormelijk werd geredeneerd: wat kent de massa?, dat zullen we aanpassen met behoud van de populaire elementen. De show van de groep toonde geschminkte acteurs, grote poppen of karikaturen van politici, populaire muziek (o.a. Will Tura) met gewijzigde teksten, improvisatie die elke onverwachte situatie (niet enkel gecreëerd door het publiek maar ook door de medespelers) kan opvangen, grapjasserie, danspasjes en theatertrucs. De eerste vereiste is een onderhoudend programma met een "bevrijdende lach". Wat is er leuker dan de paus op te voeren, Martens of Van den Boeynants, of zelfs iemand uit het publiek te laten verdwijnen? De muziek speelt een essentiële rol en veel nummers van de groep zijn herkenbare meezingers geworden voor het publiek: *Apekot*, *Solidariseren*, *Drof Motor Company* en niet te vergeten *Marianne*.